

זיהום בגורמים ביולוגיים של עובדי בריאות תוך הסרת ציוד מגן אישי

מאת ד"ר איתן ישראלי

סדר הסרת ציוד מגן אישי מזהום

ציוד המגן - פרט לנישמייות - יוסר בפתח דלת החדר או בחדר הגישה. נישמייות יוסרו לאחר עזיבת חדר החולה וסגירת הדלת.

1. כפפות

- תפסו כפפה ראשונה בצידה החיצוני ביד שניה והסירו תוך הפיכתה;
- החזיקו את הכפפה שהוסרה ביד המוגנת;
- הכניסו את אצבעות היד הגלויה מתחת לכפפה השניה באזור שורש כף היד;
- הסירו את הכפפה תוך הפיכה על גבי הכפפה הראשונה;
- הכניסו את הכפפות לאוגר הפסולת.

2. משקפי בטיחות או מגן פנים

- החזיקו ברצועת הראש או ידידות האזניים והסירו מכס והלאה;
- הכניסו לאוגר המתאים לשימוש חוזר או לפסולת.

3. חלוק

- התירו את קשרי הרצועות;
- משכו מאזור הצוואר והכתפיים, תוך נגיעה בצד הפנימי של החלוק;
- הפכו את החלוק כשצידו הפנימי כלפי חוץ;
- קפלו והכניסו לאוגר המתאים.

4. מסיכה או נישמיית

- אין לגעת בקידמת הנישמיית;
- תפסו ברצועה התחתונה ואחר כך בעליונה והסירו את הנישמיית;
- הכניסו לאוגר הפסולת המתאים.

אחת השיטות להגנת עובדי הבריאות מהדבקות תעסוקתיות היא שימוש באביזרי ציוד מגן אישי, בהם: כפפות, חלוקים, משקפי בטיחות וכו'. היעילות של הציוד הזה מותנית בהרכבה נכונה ושימוש נכון, אך לא פחות מכך בדרך שבה מסירים את הציוד מגוף העובד שהשתמש בהם. מאחר שציוד המגן עלול להזדהם עקב השימוש, יש להסירו בשיטה שלא תגרום לזיהום של המשתמש. המרכז לבקרת מחלות ומניעתן (ה-CDC, אטלנטה, ג'ורג'יה, ארה"ב), פרסם הנחיות מפורטות ומאוירות באשר לדרך הנכונה להסרת ציוד מגן. ההנחיות הופצו בצורת כרזה שאמורה להנחות ולעזור למשתמשים בהסרת ציוד המגן.

קבוצה של חוקרים מאוניברסיטת צפון קרוליינה¹ בדקה אם השיטות המומלצות אכן מונעות את זיהום העובדים. החוקרים בדקו 10 עובדי בריאות ממוגנים בכפפות, משקפי בטיחות או מגן פנים שלם, חלוק הנרכס מאחור ונישמייות (מסיכת אף-פה מטיפוס N-95). החוקרים זיהמו את כפפות העובדים (כפפה אחת לכל עובד), את מגיני הפנים/משקפי הבטיחות, את החלוקים באזור הכתפיים ואת הנישמייות בצד אחד, בתמיסת נגיף הנקרא MS₂ בכמות של 10,000 יחידות מוקדי הרס (יחידה המגדירה את מספר הנגיפים היוצרים "קרחת" על גבי מצע של תרבית תאים). אחר כך התבקשו העובדים לבצע דימוי של מדידת לחץ דם ודופק לבובה במיטת אישפוז. החוקרים ביקשו מהעובדים להסיר את הציוד על פי הנחיות ותוך צפייה בכרזה. בתום הפעולה ביצעו החוקרים דגימות וקבעו את רמת הזיהום בכפפה הלא פעילה, בשתי ידי העובד, בבגדי העבודה שמתחת לחלוק ובפנים (הנגיפים שנשארו על הידיים מוצו מהן ע"י הכנסת היד לשקית פלסטית עם תמיסת מלחים ועיסוי במשך דקה; אביזרי המיגון הורחפו במצע עשיר תוך טילטול במשך 20 דקות). התוצאות היו די מפתיעות: ב-70%-100 מהאתרים הנבדקים הני"ל נמצא זיהום נגיפי בכמויות של מאות עד אלפי נגיפים. כלומר, למרות ההנחיות והסרת ציוד המגן תוך צפייה בכרזה, עדיין מתרחש זיהום של העובדים ולבושם. החוקרים הציעו לנסות לתקן את התופעה הזאת במספר דרכים. האחת: להשתמש ב-2 זוגות כפפות, זו על גבי

הכתוב הוא עובד המכון למחקר ביולוגי בישראל

1. ליסה קזנובה וחב', Emerging Infectious Diseases; 2008; vol 14, p 1291

לבסוף, החוקרים ממליצים להשתמש בלבוש מגן הרווי בחומר הקוטל מיקרו-אורגניזמים, שיוריד את רמת הזיהום או ימגר אותו לחלוטין, אך לכך עוד חזון למועד. בינתיים, יש לתת את הדעת על האפשרות של זיהום תוך הסרת ציוד המגן האישי, לאסוף את הציוד המזהום באוגרים מתאימים שיעברו תהליך חיטוי תיקני, ולהקפיד על רחיצת ידיים בתום הפעולה.

זו; להסיר תחילה את הזוג החיצוני, אח"כ את ציוד המגן הנוסף ולבסוף את הכפפה הפנימית. בנוסף, בכל מקרה, לא לוותר על רחיצת ידיים תקנית (15 שניות בסבון, מתחת למים זורמים). כמו כן, הם מציעים לאמץ את השיטה המקובלת בחדרי ניתוח ללבישת ציוד המגן: כלומר, עטיית הכפפות מעל שרולי החלוק והסרת שני פריטי הציוד האלה כיחידה אחת.